

KAPADOKYA ARAŐTIRMALARI

İNSAN, DOĞA VE KÜLTÜR

Editör
Ali İmamoğlu

KAPADOKYA ARAŐTIRMALARI

İnsan, Doğa ve Kültür

Editör:
Doç. Dr. Ali İMAMOğLU

Kapadokya Araştırmaları/İnsan, Doęa ve Kùltür

LITERATURK
academia 353
İnceleme-Araştırma 331

Bu kitap ve kitabın özgün özellikleri tamamen Nüve Kùltür Merkezi'ne aittir. Hiçbir şekilde taktit edilemez. Yayinevinin izni olmadan kısmen ya da tamamen kopyalanamaz, çoğaltılamaz. Nüve Kùltür Merkezi hukukù sorumluluk ve takibat hakkını saklı tutar.

Aralık 2021

Yayinevi Editörleri: **Salih TİRYAKİ - Emre Vadi BALCI**
Genel Yayın Yönetmeni: **İsmail ÇALIŞKAN**

ISBN 978-625-7606-33-2

T.C.
Kùltür ve Turizm Bakanlığı
Yayıncı Sertifika No: 16195

Kapak Tasarım:
Baskı Öncesi Hazırlık: **Mehmet ATEŞ**
meh_ates@hotmail.com

Baskı & Cilt: **Bulut Dijital Matbaa San. Tic. Ltd. Şti.**
Musalla Bağları Mh. İnciköy Sk. No. 1/A Selçuklu/KONYA
KTBS No: 48120 - Basım Tarihi: **ARALIK 2021**

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
- Cataloging in Publication Data (CIP) -

İMAMOĞLU, Ali
Kapadokya Araştırmaları/İnsan, Doęa ve Kùltür

ANAHTAR KAVRAMLAR

1. Kapadokya Araştırmaları, 2. İnsan, 3. Doęa, 4. Kùltür
- key concepts -
1. Cappadocia Studies, 2. Human, 3. Nature, 4. Culture

"LITERATURK
academia", Nüve Kùltür Merkezi kuruluşudur.
www.literaturkacademia.com

   / Nkmliteraturk

M. Muzaffer Cad. Rampalı Çarşı Alt Kat No: 35-36-41
Meram / KONYA Tel: 0.332.352 23 03 Fax: 0.332.342 42 96

Ул. М. Музаффер, рынок Рампалы, нижний этаж № 35-36-41
Мерам, КОНЬЯ, тел.: +90 332 352 23 03,
факс: +90 332 342 42 96

Dağıtım: **EMEK KİTAP**
Akçaburgaz Mah. 3137. Sk. Ali Rıza Güvener İş Merkezi No: 28
Esenyurt / İSTANBUL
www.emekkitap.com - Telefaks +90 212 671 68 10
Дистрибутор: **EMEK KİTAP**
Район Акчабургаз, ул. Али Рыза 3137, бизнес центр «Гювener» № 28,
Эсенйорт / СТАМБУЛ
www.emekkitap.com – Телефакс: +90 212 671 68 10

ORTA ASYA TEMSİLCİLİğİ:
Mikrareyon Kok Jar/23 Bishkek / KYRGYSZTAN
Tel: +996 700 13 50 00 - Telefaks: +996 552 13 50 00
ОФИС В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ:
Микрорайон Кок Жар/23 Бишкек / КЫРГЫЗСТАН
Тел.: +996 700 13 50 00 – Телефакс: +996 552 13 50 00

KAPADOKYA ARAŐTIRMALARI

İnsan, Doğa ve Kültür

Editör:
Doç. Dr. Ali İMAMOğLU

9. BÖLÜM

GÜLŞEHİR SOSYAL BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULUNU TERCİH EDEN ÖĞRENCİLERİN İKAMET ETTİKLERİ İLLERİN CBS İLE MEKÂNSAL ANALİZİ

Öğr. Gör. Müjdet GÜNGÖR

Giriş	139
Yöntem	142
Bulgular.....	143
Sonuç ve Öneriler	150
Kaynakça.....	151

10. BÖLÜM

NEVŞEHİR MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI BİRİMLERİN (MÜZELERİN) ZİYARETÇİ POTANSİYELİ VE MEKÂNSAL DAĞILIMININ BELİRLENMESİ

Yeliz CÖMEZ - Ayşe KARİPÇİN

Doç. Dr. Şenay GÜNGÖR - Aşlı DENİZ ADIGÜZEL

Giriş	153
Çalışma Alanı ve Sınırları.....	155
Materyal ve Metot.....	156
Bulgular.....	157
Nevşehir Müze Müdürlüğüne Bağlı Birimlerin Mekânsal Dağılımı ve Yoğunluğu	157
Sonuç	170
Kaynakça.....	171

11. BÖLÜM

KAYSERİ İLİNDE WIND CHILL İNDEKSİNE GÖRE KONFOR ALANLARININ BELİRLENMESİ

Tuğrul AVCI

Giriş	175
Materyal ve Metod	178
Sonuç	187
Kaynakça.....	188

9. BÖLÜM

GÜLŞEHİR SOSYAL BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULUNU TERCİH EDEN ÖĞRENCİLERİN İKAMET ETTİKLERİ İLLERİN CBS İLE MEKÂNSAL ANALİZİ

Öğr. Gör. Müjdet GÜNGÖR*

Giriş

Ülkemizde öğrencilerin üniversiteye yerleşmek için girdikleri sınavlar zaman içinde içerik, isim ve kapsam bakımından birçok değişikliğe uğramıştır. Cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllarda lise mezunu çok az öğrenci olduğundan üniversiteye yerleşmek için lise mezunu olmak yeterliydi. Liseden mezuniyet için 1926-1935 yılları arasında uygulanan Lise Mezuniyet Sınavında başarılı olmak gerekmektedir (Özgüven, 1972). Sözlü olarak uygulanan bu sınav yerini 1935 yılından itibaren uygulanan ikili bir sınava bıraktı. Bu ikili sınav lise bitirme sınavı ve üniversiteye giriş için olgunluk sınavı adını taşıyordu. Lise bitirme sınavında başarılı olup lise diplomasını alan öğrencilerin üniversiteye girmek için Devlet Olgunluk sınavına girmeleri gerekiyordu. Bu sınav Millî Eğitim Bakanlığı tarafında hazırlanmaktaydı (Özgüven, 1972). 1955 yılından itibaren Devlet Lise Sınavı adı altında bu iki sınav birleştirilmişti. 1958 yılında ise her lise kendi mezuniyet sınav sistemini hazırladı. Her üniversite, öğrenci kabul etmek için bu sınavları kontenjanına göre değerlendiriyordu. Başvuru sayısı fazla olan üniversiteler değerlendirme için kendi sınavlarını yapabiliyordu. Fakat bu durum sınavların çakışmasına sebep olmaktaydı. 1953 yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Test ve Araştırma Merkezinin kurulmasıyla meydana gelen sıkıntıları çözmek için ilk adım atılmıştır (Mutlu, 2006). İlerleyen süreçte Test ve Araştırma Merkezi üniversiteler için ortak sınav çalışmaları yapılmasına yeterince katkı sağlayamadı. Bu durum 1974 yılında Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi açılmasına kadar devam etti. 1974 ve 1975 yıllarında iki oturum şeklinde sınav düzenlendi. Bu iki oturum sınav 1976 -1980 yılları arasında tek

* Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

aşamalı olarak devam ettiyse de 1981 yılında tekrar iki aşamalı hale getirildi. Nisan ayında yapılan öğrenci seçme sınavı ÖSS ve haziran ayında yapılan öğrenci yerleştirme sınavı ÖYS olarak yapılmaktaydı. 1982 yılında ise bu sınavlara öğrencilerin diploma notu takviyesi getirildi. 1999 yılında tekrar sınav değişikliğine gidilmiştir. ÖSS sınavının haziran ayında yapılmasıyla tekrar tek sınav dönemi başlamıştır. Bu sınav 10. sınıfa kadar olan müfredatı kapsamaktaydı. 2006 yılında ise sınavın tekrar tüm lise müfredatından olacağı açıklandı. 2010 yılında ise yükseköğretime giriş sınavı (YGS) ve Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS) adı altında tekrar iki sınav yapılmaya başlandı. Bu sınavlardan YGS eğitim öğretim döneminde yapılırken LYS eğitim öğretim döneminin sonunda iki haftaya yayılarak uygulandı. 2018 yılından itibaren ise Cumartesi gerçekleştirilen Temel Yeterlilik Sınavı (TYT) ve pazar günü uygulanan Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı (YKS) şeklinde yapılmaya devam edilmektedir (osym.gov.tr).

Türkiye’de üniversitelere yerleşmek için uygulanan sınavların tarihsel sürecine değindikten sonra üniversitelerin güncel sayı ve dağılımlarına bakılacak olursa 2021 yılında Türkiye’de 129 devlet üniversitesi ve 76 vakıf üniversitesi bulunmaktadır ve bu üniversitelerin çoğunluğunun özellikle 2007 sonrasında kurulduğunu görmek mümkündür (Uysal ve İçen, 2019a). Ayrıca öğrencilerin tercih yapabileceği KKTC’de 16 ve yurtdışında denkliği kabul edilen 9 üniversite bulunmaktadır (YOK, 2021). Öğrencilerin üniversite tercihlerinde aldıkları puan (yüzdeler dilim) önemlidir. Bölüm tercihlerinde mezuniyet sonrasında seçtikleri bölümün iş bulma oranının yüksek olması ve gelir seviyesi belirleyici faktörlerdendir. Ayrıca seçilen bölümün giderleri, üniversitenin bulunduğu şehrin ekonomik olarak uygunluğu, sosyal gelişmişlik seviyesi ile üniversitenin bulunduğu ilin ikamet ettikleri şehre olan uzaklığı tercihlerini etkileyen diğer önemli unsurları oluşturmaktadır. Sosyal ve görsel medyadaki bilinirlik ile üniversitenin sağladığı olanaklar öğrenciler için tercih sebebi olarak dikkat çekmektedir. Bununla birlikte seçilen bölümün akademik donanımı, üniversite seçimini belirleyen temel kriterleri oluşturmaktadır. Bu bağlamda eğitim coğrafyasının önemi daha da ortaya çıkmaktadır (Çorbacıoğlu, 2007; Güngör, 2016).

Bu çalışmada üniversitenin bulunduğu ilin öğrencinin ikamet ettiği yere olan uzaklığının öğrencilerin üniversite seçiminde belirleyici bir unsur olup olmadığı mekânsal analiz yöntemleri ile ele alınmıştır. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi’ne ilişkin mekânsal perspektifle yapılmış çalışmalardan (Uysal ve İçen, 2019b; 2019c) hareketle Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi’ne bağlı olan Gülşehir Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunun kuruluşundan itibaren kurulan bölümler ve öğrencilerin bölümlere sayı, cinsiyet ve adrese dayalı ola-

rak eğilimleri coğrafi bilgi sistemleri kullanılarak ele alınan önemli olduğu değerlendirilmiştir (şekil 1). Öğrencilerin bölüm bazında tercihlerinin kümeleştiği programları tespit edilip, eğilimlerinin yıllara göre dağılımı irdelenmiştir. Böylece günümüzde birçok şehirde açılan meslek yüksekokullarının tercih edilmesi noktasında yapılması gereken tanıtımların hangi illerde yoğunlaşması gerektiğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu noktada çok az öğrencinin tercih ettiği ve sonraki süreçte kapatılma ihtimali olan programlar için gerekli tedbirlerin alınmasına katkı sağlayacaktır. Ayrıca yoğun bir şekilde tercih edilen programların saptanması ve öğrencilerin geldikleri illerin belirlenmesi, üniversitelerin tanıtım çalışmalarını gerçekleştireceği illeri ve bölgeleri ne çıkarması açısından önemlidir.

şekil 1. Çalışma Alanı Lokasyon Haritası

Teknolojik gelişmeler ve buna bağlı olarak bilgisayarlarda kullanılan yazılım ve programlar sorunların belirlenmesinde ve analiz edilmesinde kolaylık sağlamıştır. Böylece eldeki verilerin hızlı bir şekilde sayısal ortama aktarılması istatistiksel açıdan problemleri yorumlama ve değerlendirme olanağı getirmektedir. Bu bağlamda Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) istatistiksel problemlerin belirlenmesinde ve çözüm üretilmesinde yardımcı olmaktadır (Güngör, vd., 2021). Coğrafi

bilgi sistemlerinin birçok alanda kullanılmasıyla mekânsal analiz yöntemleri ile konumsal haritalar üretilmiş ve olayların sebep ve sonuçları ilişkilendirilmiştir. Örneğin sağlık alanında 2005-2008 yılları arasında CBS ile kalp ve göğüs hastalıkları hastalarının adrese dayalı verileri kullanılarak risk haritalarını oluşturulmuştur. Böylece hastalıklarının sebeplerini mekâna bağlı olup olmadığını araştırılmış ve konumsal olarak tanı koyulması amaçlanmıştır (Durduran ve Durduran, 2009). Diğer bir çalışmada Mersin’de 46 tarihi eserin tüm verileri CBS de işlenerek fotogrametrik teknikler kullanılarak 3B modelleri yeniden oluşturulmuştur (Doğan ve Yakar, 2018). Mekânsal istatistik yöntemlerinin kullanıldığı başka bir çalışmada 2011 yılı genel seçimlerinde partilerin aldığı oy oranları değerlendirilmiş ve analizi yapılmıştır (Kaya vd., 2016). Dolayısıyla CBS istatistiksel yöntemlerin yanında yorumlama becerisi sunan, sonuçları analiz ederek çözüme katkı sağlayan birçok disiplin tarafından aktif olarak kullanılmaktadır (Broda ve Baxter, 2003; Baloğlu Uğurlu, 2008).

Yöntem

Bu çalışmada 2018-2019, 2019-2020 ve 2020 -2021 eğitim öğretim yıllarına ait Gülşehir sosyal bilimler meslek yüksekokuluna kayıt yapan öğrencilerin mekânsal olarak dağılımını çıkarmak için mekânsal analiz metotları uygulanmıştır. Buna göre ortalama merkez, ağırlıklı ortalama merkez ve ağırlıklı standart mesafe gibi istatistiksel tekniklerin uygulanması ile öğrencilerin tercih noktasındaki bölgesel eğilimleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Ortalama merkezi aşağıda verilen ifade şeklinde yorumlanmıştır (McGrew ve Monroe, 1993; Karabulut, 2014).

$$\bar{x}_i = \frac{\sum x_i}{n}, \quad \bar{y}_c = \frac{\sum y_i}{n}$$

Formülde verilen \bar{x}_c ve \bar{y}_c ortalama merkezlerini gösterirken x_i , y_i değerleri her bir gözlem koordinatını ifade eder. Burada n değeri ise toplam gözlem sayısıdır.

Yapılan çalışmalarda mekânlarda gerçekleşen fonksiyonların yorumlanmasında ortalama merkezin yeterli gelmediği durumlar söz konusu olabilir. Bu durumda olayların etkileşimini göstermek için ağırlıklı ortalama merkez kullanılması daha anlamlıdır.

$$\bar{x}_{wc} = \frac{\sum f_i x_i}{\sum f_i}, \quad \bar{y}_{wc} = \frac{\sum f_i y_i}{\sum f_i}$$

Ağırlıklı merkez hesabı yukarıdaki formül ile ifade edilir. Formülde verilen \bar{x}_{wc} ve \bar{y}_{wc} değerleri sırasıyla x ve y ’nin ağırlık ortalama merkezlerini gösterir-

ken, i noktasının frekansı f_i ile gösterilir (McGrew ve Monroe, 1993; Karabulut, 2014).

Ayrıca mekânsal değerlerin ortalama merkezden nasıl farklılık gösterdiği, mekânsal olarak yaptığı yayılım ve dağılışı standart mesafe olarak tanımlanır (Walford, 2011). Bu ise istatistiksel olarak standart sapmanın karşılığıdır. Standart mesafe ile elde edilen değer ortalama merkezin yarıçapını verir. Bu dairenin merkezi ise bize ortalama merkezi verir. Standart mesafe S_D ile ağırlıklı standart mesafe S_{WD} aşağıdaki gibi tanımlanmıştır (McGrew ve Monroe, 1993; Karabulut, 2014).

$$S_D = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x}_c)^2 + (y_i - \bar{y}_c)^2}{n}}, \quad S_{WD} = \sqrt{\frac{\sum f_i (x_i - \bar{x}_c)^2 + f_i (y_i - \bar{y}_c)^2}{\sum f_i}}$$

Burada \bar{x}_c ve \bar{y}_c ortalama merkezlerin koordinatlarını gösterirken x_i , y_i değerleri gözlemlerin koordinatlarını gösterir. $\sum f_i$ değeri ise gözlem değerlerinin frekansını ifade eder.

Çalışmada 2009 ile 2020 yıllarına ait Gülşehir Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunun bölüm ve program bilgileri, öğrenim şekli (normal ğretim veya ikinci ğretim), öğrencilerin sayısı, cinsiyet ve ikamet ettikleri adres bilgileri kullanılmıştır. 2009 yılında toplam ğrenci sayısı 143 iken 2020 yılında toplam ğrenci sayısı 323 olmuştur. Toplam ğrenci sayılarının bilgisi cinsiyet ve program bazında ğretim şekli olarak verilmiştir. Öğrencilerin yerleşim yerlerinin okulun bulunduğu bölgenin konumuna göre erişim mesafesi, programlar ve öğrenim şekli, öğrencilerin tercihlerinin mekânsal analizinin yorumlanması ve değerlendirilmesi için önemli kriterlerdir. Ayrıca açıldığında Gülşehir meslek yüksekokulu olan okulun adı 2021-2022 eğitim ğretim yılında Gülşehir Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu olarak değiştirilmiştir.

Bulgular

Gülşehir Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu 2009-2010 eğitim ğretim yılındaki verilere göre Bankacılık ve Sigortacılık, Dış Ticaret, Lojistik ve Yerel Yönetimler programlarında toplam 69 kız ve 74 erkek olmak üzere toplam 143 ğrenci ile faaliyette bulunmuştur. 2010-2011 yılında ise ikinci ğretim programlarını açıldığından ğrenci sayısı 167 kız ve 149 erkek olmak üzere toplam 316'ya yükselmiştir. 2011-2012 yılında ise 173 kız ğrenci ve 146 erkek ğrenci olmak üzere toplam 319 ğrenci olmuştur. 2012-2013 eğitim ğretim yılında Çağrı Merkezi Hizmetleri ile İnsan Kaynakları Yönetimi bölümleri açılmıştır. Böylece 224 kız ve 167 erkek olmak üzere toplam 391 öğrenciye ulaşılmıştır. 2013-2014

yıllarında bir önceki yıl açılan yeni iki bölümün ikinci öğretim programları da faaliyete girmiştir. 2013-2014 yıllarında Gülşehir Meslek Yüksek Okulu 279 kız öğrenci ve 174 erkek öğrenci olmak üzere toplam 453 öğrenci ile bütün bölümlerin normal ve ikinci öğretim programlarının aktif olduğu bir yüksekokul haline gelmiştir. 2014-2015 eğitim öğretim yılı İnsan Kaynakları Yönetimi bölümünün ikinci öğretim programı açılmamasına rağmen 306 kız öğrenci ve 226 erkek öğrenci toplam 532 öğrenci ile en fazla öğrenci sayısına sahip olduğu dönem olmuştur.

Tablo 1. Öğrenci sayılarının program bazında 2009-2010 ile 2014-2015 eğitim öğretim yılları arası dağılımı

Program	2009-2010		2010-2011		2011-2012		2012-2013		2013-2014		2014-2015	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
Bankacılık ve Sigortacılık	12	25	26	15	21	19	20	20	36	15	34	16
Bankacılık ve Sigortacılık (İ.Ö)			25	16	30	10	27	11	32	12	35	15
Dış Ticaret	19	17	27	14	19	22	20	19	23	27	30	24
Dış Ticaret (İ.Ö)			21	18	24	17	19	20	6	11	16	15
Lojistik	12	22	11	27	21	20	22	17	20	28	23	27
Lojistik (İ.Ö)			11	27	18	18	20	18	1	13	24	24
Yerel Yönetimleri	13	23	22	16	19	22	24	16	36	13	29	20
Yerel Yönetimleri (İ.Ö)			24	16	21	18	18	20	10	10	15	34
Çağrı Merkezi Hizmetleri							24	15	38	13	34	15
Çağrı Merkezi Hizmetleri (İ.Ö)									35	15	25	27
İnsan Kaynakları Yönetimi							30	11	38	12	41	9
İnsan Kaynakları Yönetimi (İ.Ö)									4	5		

Kaynak: Gülşehir Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Öğrenci İşleri

2015-2016 eğitim öğretim yılında 287 kız öğrenci ve 228 erkek öğrenci toplam 515 öğrenci bulunmaktadır. 2016 yılında 282 kız öğrenci ve 248 erkek öğrenci toplam 530 öğrenci vardır. 2016-2017 eğitim öğretim yılında 195 kız öğrenci ve 206 erkek öğrenci toplam 401 öğrenci vardır. 2017-2018 eğitim öğretim yılında ise 231 kız öğrenci ve 175 erkek öğrenci olmak üzere toplam 406 öğrenci bulunmaktadır. Bu öğretim yılında Dış Ticaret ile Lojistik bölümlerinin ikinci öğretim programlarını yeterli sayıda öğrenci tercih etmediğinden açılmamıştır.

Tablo 2. Öğrenci sayılarının program bazında 2015-2016 ile 2020-2021 eğitim öğretim yılları arası dağılımı

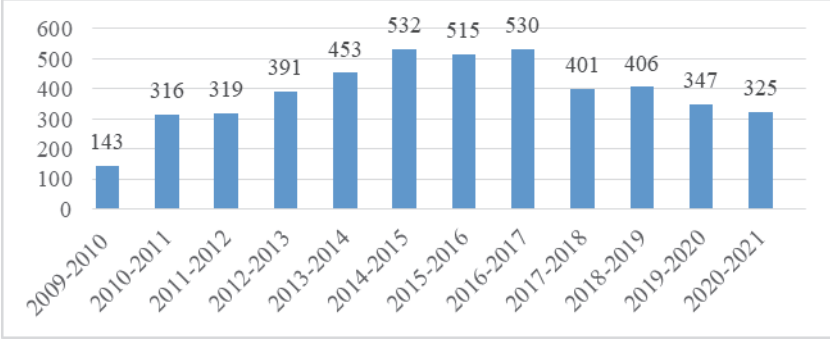
Program	2015-2016		2016-2017		2017-2018		2018-2019		2019-2020		2020-2021	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
Bankacılık ve Sigortacılık	35	20	35	16	37	24	44	19	44	19	48	16
Bankacılık ve Sigortacılık (İ.Ö)	27	21	26	24	14	19	23	18	19	20	13	16
Dış Ticaret	23	21	28	26	12	11	18	22	19	24	18	34
Dış Ticaret (İ.Ö)	9	14	5	15	2	2						
Lojistik	27	22	23	31	8	23	19	26	21	25	26	20
Lojistik (İ.Ö)	12	31	16	36	3	5						
Yerel Yönetimleri	30	23	32	17	35	24	35	33	18	17	4	18
Yerel Yönetimleri (İ.Ö)	18	27	25	26	14	44	2	6				
Çağrı Merkezi Hizmetleri	36	18	31	20	35	23	49	18	46	20	47	19
Çağrı Merkezi Hizmetleri (İ.Ö)	32	16	28	23	16	23	14	13	4	5		
İnsan Kaynakları Yönetimi	38	15	33	14	19	8	27	20	32	14	37	9
İnsan Kaynakları Yönetimi (İ.Ö)												

Kaynak: Gülşehir Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Öğrenci İşleri

2019 yılına gelindiğinde 203 kız ve 144 erkek olmak üzere toplam 347 öğrenci bulunmaktadır. Yerel Yönetimler bölümünün ikinci öğretim programının bu eğitim öğretim yılında kapanmasıyla öğrenci sayısındaki azalış önceki yıllara göre dikkat çekmektedir. 2020 yılında 193 kız öğrenci ve 132 erkek öğrenci olmak üzere toplam öğrenci sayısı 325 olmuştur. Bu eğitim öğretim yılında da Çağrı Merkezi Hizmetleri bölümünün ikinci öğretim programı yeterli sayıda öğrenci tarafında tercih edilmediğinden sınıf açılmamıştır.

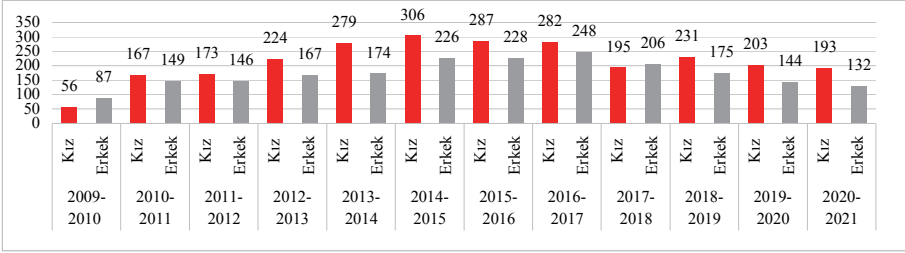
Şekil 2’de toplam öğrenci sayılarının yıllar içerisindeki dağılım grafiği verilmiştir. Grafiğe bakıldığında 2014-2016 yılları arasında toplam öğrenci sayısının 500’ün üzerine çıktığı görülmektedir. En az öğrenci sayısı Gülşehir Sosyal Bilimler Meslek Yüksek okulunun ilk öğrenci aldığı 2009-2010 eğitim öğretim döneminde.

Şekil 2. Toplam öğrenci sayısının yıllara göre dağılımı

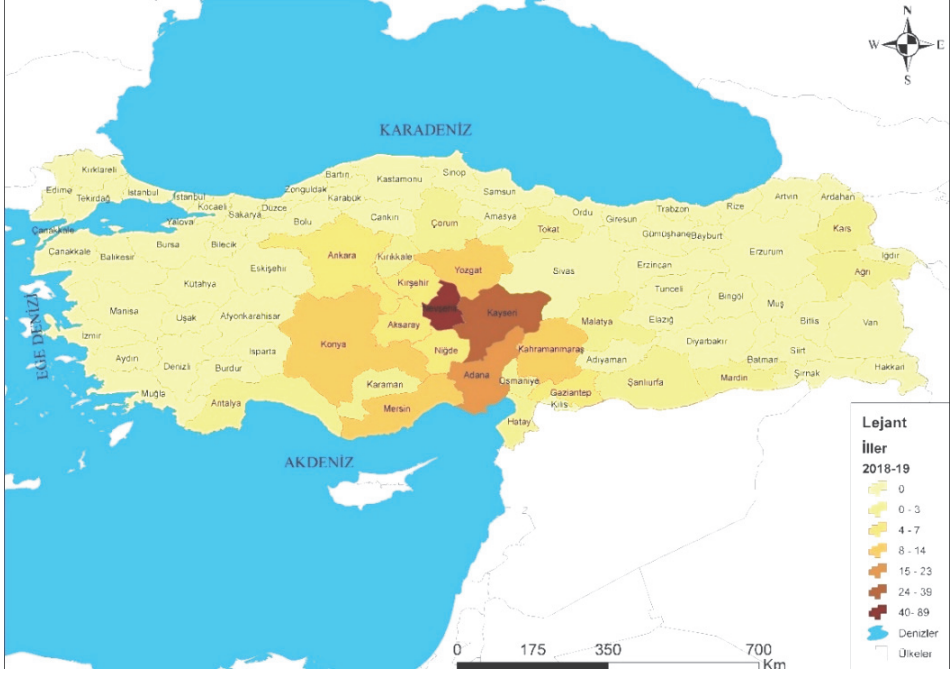

Şekil 3’de toplam öğrenci sayılarının cinsiyete göre yıllar içerisindeki dağılım grafiği verilmiştir. 2009 -2020 yılları arasında sadece iki eğitim öğretim yılında, kız öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısından az olduğu görülmektedir.

Şekil 3. Cinsiyete göre toplam öğrenci sayılarının yıllara göre dağılımı

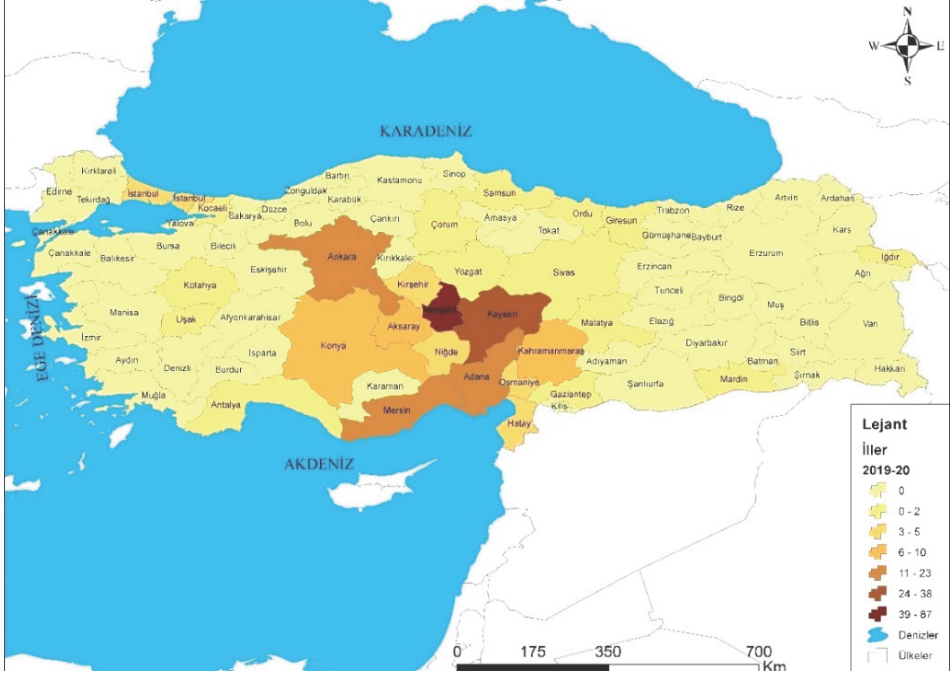

2018-2019 eğitim öğretim yılı Gülşehir sosyal bilimler meslek yüksek okuluna kayıt yapan öğrenciler dikkate alındığında ilk sırada Nevşehir ve Nevşehir ilçelerinden Gülşehir’de ikamet eden öğrencilerin yer aldığı görülmektedir. İkinci sırada Kayseri ilinde ikamet eden, üçüncü sırada Adana ilinde ikamet eden öğrencilerin tercih ettiği görülmektedir. Dördüncü sırada ise Kahramanmaraş ilinde ikamet eden öğrencilerin tercih ettiği dikkat çekmektedir (Şekil 4).

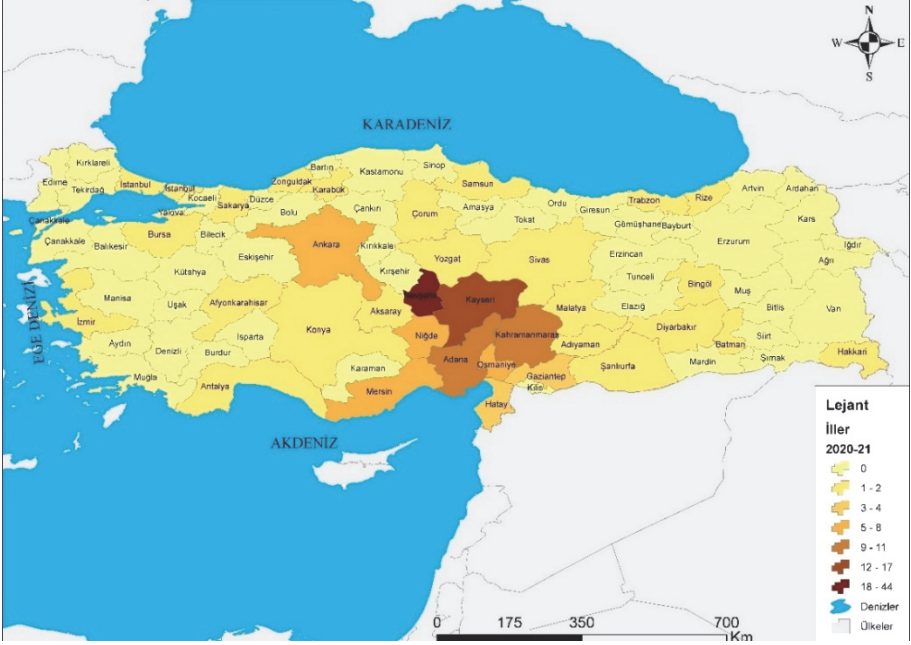
Şekil 4. 2018-2019 eğitim öğretim yılı öğrencilerin geldikleri illerin dağılım haritası

2019-2020 eğitim öğretim yılında Gülşehir sosyal bilimler meslek yüksek okuluna kayıt yapan öğrenciler dikkate alındığında Nevşehir ve Nevşehir ilçelerinden Gülşehir’de ikamet eden öğrencilerin ilk sırada yer aldığı görülmektedir. İkinci sırada Kayseri ilinde, üçüncü sırada Adana ilinde ve dördüncü sırada ise Ankara ilinde ikamet eden öğrenciler tercih etmiştir (Şekil 5).

Şekil 5. 2019-2020 eğitim öğretim yılı öğrencilerin geldikleri illerin dağılım haritası

2020-2021 eğitim öğretim yılı Gülşehir sosyal bilimler meslek yüksek okulu-na kayıt yapan öğrenciler dikkate alındığında ilk sırada Nevşehir ve Nevşehir ilçelerinden Gülşehir’de ikamet eden öğrencilerin yer aldığı görülmektedir. İkinci sırada Kayseri ilinde ikamet eden, üçüncü sırada Adana ilinde ikamet eden öğrencilerin tercih ettiği görülmektedir. Dördüncü sırada ise Kahramanmaraş ilinde ikamet eden öğrencilerin tercih ettiği dikkat çekmektedir (Şekil 6). Öğrencilerin geldikleri illere bakıldığında coğrafi olarak yakınlık dikkat çekmektedir. Bu durum sosyo-ekonomik açıdan ailelerin tercihinde belirleyici olmuştur. Ayrıca ulaşılabilirlik açısından güvenlik duygusunun ağır bastığı düşünülmektedir.

şekil 6. 2020-2021 eğitim oğretim yılı oğrencilerin geldikleri illerin dağılım haritası

2018-2019 eğitim oğretim yılında Gülşehir sosyal bilimler yüksek okulunu tercih eden oğrencilerin ikamet ettikleri illerin ortalama ağırlık merkezinin Nevşehir ilinin güney doğusunda olduğu görülmektedir (şekil 7). 2019-2020 eğitim oğretim yılında batıya doğru kaymıştır. Yani Nevşehir ilinin batısında kalan illerden gelen oğrencilerin daha fazla olduğu görülmektedir (Ankara, Aksaray ve Konya illeri gibi). 2020-2021 eğitim oğretim yılında ise tercih eden oğrencilerin ikamet ettikleri illerin ortalama ağırlık merkezinin Nevşehir ilinin doğusuna kaydđı görülmektedir (Kayseri, Kahramanmaraş illeri gibi).

Şekil 7. Ortalama merkezleri ve standart mesafeleri analizleri haritası

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada 2018-2019, 2019-2020 ve 2020 -2021 eğitim öğretim yıllarına ait Gülşehir sosyal bilimler meslek yüksekokuluna kayıt yapan öğrencilerin mekânsal olarak dağılımını çıkarmak için mekânsal analiz metotları uygulanmıştır. Buna göre ortalama merkez, ağırlıklı ortalama merkez ve ağırlıklı standart mesafe gibi istatistiksel tekniklerin uygulanması ile öğrencilerin tercih noktasındaki bölgesel eğilimleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu çalışma mekânsal istatistiksel metotların tercih edilen bölgelerin yorumlanmasında uygulanabileceği sonucunu ortaya koymaktadır.

2018-2019 eğitim öğretim yılında Gülşehir sosyal bilimler yüksekokulunu tercih eden öğrencilerin ikamet ettikleri illerin ortalama ağırlık merkezinin Nevşehir ilinin güney doğusunda olduğu görülmektedir. 2019-2020 eğitim öğretim yılında batıya doğru kaymıştır. Yani Nevşehir ilinin batısında kalan illerden gelen öğrencilerin daha fazla olduğu dikkat çekmektedir. 2020-2021 eğitim öğretim yılında ise tercih eden öğrencilerin ikamet ettikleri illerin ortalama ağırlık merkezinin Nevşehir ilinin doğusuna kaydığı görülmektedir. Tercih yapan öğrencilerin ikamet ettikleri iller incelendiğinde ilk sırada Nevşehir ili ve Gülşehir Sosyal bilimler meslek yüksekokulunun bulunduğu Gülşehir ilçesi yer

almıştır. İkinici sırada ise Kayseri ili yer almaktadır. Genel olarak bakıldığında ise tercihte bulunan ğrencilerin Adana, Kahramanmaraş, Mersin ve Ankara illerinde ikamet ettiği ifade edilebilir.

Böylece ğrencilerin tercih eğilimlerine göre niversite–meslek yüksekokulu seçim noktasında belirlenen bölgelere tanıtım ve reklam yapılması, tercihlerinin belirlenmesinde etkili olabileceğini ortaya koymaktadır. Bu durum tercih edilemeyen bölümlerdeki ğrenci sayısının azalmasının önüne geçilebileceğini düşündürmektedir. Ayrıca niversitelerin benzer çalışma yaparak bölüm tanıtımına katkı sağlayacağı ve tercih edildikleri bölgelerin ağrılık merkezleri belirlenip standart mesafelerine bağlı olarak ortaya konulacak çalışmaların etkili olacağı ifade edilebilir. Bu durum üniversitelerin bulunduğu bölgelere sosyo-kültürel ve sosyoekonomik açıdan zenginlik katacak ve etki alanını genişletme konusunda fikir verecektir.

Kaynakça

- Broda, H. ve Baxter, R. (2003). Using GIS and GPS Technology as an Instructional Tool, *The Social Studies*, 94(4): 158-160.
- Doğan, Y. ve Yakar, M. (2018). Gıs And Three-Dimensional Modeling For Cultural Heritages. *International Journal of Engineering and Geosciences*, 3(2):50-55. DOI: 10.26833/ijeg.378257
- Durduran, S. S. ve Durduran, Y. (2009). Coğrafi Bilgi Sistemi Yardımıyla Kalp ve Solunum Yolu Hastalarının Mekânsal Dağılımının Belirlenmesi: Konya rneği. *Selçuk Üniversitesi Mühendislik, Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 24 (3), 19-28.
- Güngör, M., Vural, E. ve Adıgüzel, F. (2021). Investigation Of Traffic Accidents In The City Center Of şanlıurfa By Using GIS. *Kastamonu University Journal of Engineering and Sciences*, 7 (1):74-82.
- Güngör, ř. (2016). Eğitimin Coğrafi Temelleri. A. Uzunz (Ed.), Eğitim Bilimine Giriş içinde (ss. 151-181). Ankara: Pegem Akademi.
- Karabulut, M. (2014). Mekânsal İstatistik Teknikleri. Y.Arı, ve İ. Kaya içinde, Coğrafya Araştırma Yöntemleri (s. 433-446). *Balıkesir: Coğrafyacılar Derneği*.
- Kaya, ., Toroğlu, E. ve Adıgüzel, F. (2016). 2011 Genel Seçimlerinde Partilerin Aldığı Oy Oranlarının İlçeler leğinde Mekânsal Analizi. *Coğrafya Dergisi*, 31 :1-13.
- McGrew, J. ve Monroe, C. B. (1993). *Statistical Problem Solving In Geography*. Oxford: Wm. C. Brown Communications.
- Mutlu, L. (2006). *Yükseköğretime Giriş ve niversite Yönetimi*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi.
- Özgüven, E. (1972). *Türkiye’de niversiteye Giriş ile ilgili Uygulamalar*.
- Tanrıkulu, D. (2009). *Yükseköğretime Erişimin Değerlendirilmesi ve Türkiye İçin Politika nerileri*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı
- Uğurlu, N. B. (2008). Eğitimde Bilgi Teknolojilerinin Kullanımına Yeni Bir rnek: Coğrafi Bilgi Sistemleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 81-95.
- Uysal, A. ve İçen, H. (2019a). Nevşehir’in Sosyoekonomik ve Demografik Dönüşümünde Hacı Bektaş Veli niversitesinin Rolü. Y. Bektaş, F. Manav, & E. Bektaş (Eds.), I. Uluslararası Kapadokya Felsefe ve Sosyal Bilimler Kongresi (pp. 420-428). Nevşehir.
- Uysal, A. ve İçen, H. (2019b). Arazi Kullanımı Değişiminde niversitenin Etkisi: Nevşehir rneği. Y. Bektaş, F. Manav, & E. Bektaş (Eds.), I. Uluslararası Kapadokya Felsefe ve Sosyal Bilimler Kongresi (pp. 412-420). Nevşehir.

Uysal, A. ve İçen, H. (2019c). Kamusal Alanlarda Gündelik Hayatın Korku Coğrafyaları. B. Gönencil, vd. (Eds.), I. İstanbul Uluslararası Coğrafya Kongresi (pp. 112-121). İstanbul.

Walford, N. (2011). *Practical Statistics For Geographer And Earth Scientists*. Chichester: John Wiley & Sons.

https://www.osym.gov.tr/hakkinda/erişim_tarihi_19.07.2021

https://tr.wikipedia.org/erişim_tarihi_17.07.2021

https://yokatlas.yok.gov.tr/erişim_tarihi_15.07.2021

Öğr. Gör. Müjdet GÜNGÖR

1976 yılında Almanya'nın Dortmund şehrinde doğmuştur. Lisans eğitimini Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Matematik bölümünde tamamladı. 2014-2015 eğitim öğretim yılında başladığı yüksek lisans eğitimini "*Bazı fark denklemlerinin çözülebilirliği ve çözümlerinin davranışları*" adlı yüksek lisans tezi ile bitirdi. Mersin Üniversitesi'nde "Uzaktan Algılama ve CBS Anabilim Dalında" doktora eğitimine devam etmektedir. 2017 yılından itibaren Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde çalışmalarını sürdürmektedir. Temel çalışma alanları "Matematik", "Uzaktan Algılama", "CBS", şeklindedir. Evli ve iki çocuk babasıdır. Yabancı dili İngilizcedir.